

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2013 március Ról-ról

Sándor Erzsé: Kicsit műsor (XXI. század. RTL Klub, 2013. február 13.)

Azt mondja Alföldi Róbert a XXI. században, az RTL Klub történeti tabloidjában, hogy nem érdemes semmit se kicsit csinálni. Aztán hozzáteszi: az ő imidzse még azt is elbírja, hogy kijelentse, mindazt, amit nem érdemes kicsit csinálni, azt annyira kell nagyon, mint a szexet. Amit aztán végképp nem érdemes kicsit, mert akkor el sem érdemes kezdeni.

Nagyjából így járt a XXI. század szerkesztő-riportere, Veress Kriszta, aki helyzetének foglyaként éppen csak annyira kicsit lehetett bátor, hogy ezzel még ne zavarjon meg senkit, ne háborgasson fölöslegesen, és főképpen ne gerjessen indulatokat, az nem érdeke a kereskedelmi csatornának. Már az is szép teljesítmény, hogy egy jó késői időpontban egy történelminek még egyáltalán nem nevezhető kortársról készítenek riportfilmet, megelőlegezván neki a történelmi szerepet – vélhetően csak azért, hogy riportnak álcázott szeretettel szó kerülhessen róla. Így aztán – bátorság híján – egy kósza pettingnél alig több az, ami a XXI. században kiderül. Hogy valamivel mégis több, az egyes-egyedül Alföldinek köszönhető, akinek imidzséhez egy ideje már az is hozzátartozik, hogy kertelés nélkül, fölösleges mellébeszéléseket kerülve, telibe fogalmaz. Megengedheti magának, hogy pontos legyen, őszinte, igazat mondjon, és valódi is legyen közben. Mert neki már nem érdemes kicsit csinálnia semmit sem.

Nem úgy a XXI. század riporterének, akinek figyelembe kell vennie a nézettséget, a nézettség politikai megosztottságát, az RTL Klub nézőinek szokását, akár még azt a tényt is, hogy mindazok, akik a XXI. században Alföldit nézik, éppúgy nem tudják, hol keressék a Nemzeti Színházat, mint a Vona Gábor által vezérelt jobbkiosok, akik egy szép napon arra ébredtek, hogy színházesztétikai küldetésük van. Mindebből nem jelenik meg semmi a XXI. század című tabloidban. Ha megjelenne, akkor kiderülne, hogy Alföldi Róbert eltávolításának oka csak és kizárólag a politikai játszmák erőterében értelmezhető. Az a nyomokban demokratikus érvet is tartalmazó kijelentés, miszerint „a kormányváltás után azonnal leválthattuk volna, de nem tettük, hanem illedelmesen kivártuk a mandátumának végét”, kizárólag azt jelenti, hogy akkor még nem akart a kormány engedményeket tenni az agresszívan fellépő jobbkiosoknak. Nem óhajtott a kényszeríthetőség látszatába kerülni, miközben alig várta, hogy saját magától megtehesse. Kicsit megvédte Alföldit – éppen csak annyira, amennyire egy ilyen kicsi szexet sem érdemes elkezdni –, aztán később, amikor megérett rá a helyzet, és a pártszimpátiát felmérők zöld utat engedtek neki, nem lacafacázott tovább, hanem kivont farkokkal nagyon belerohant Alföldibe és a társulatába. Az így megtörtént szex nagyságára nem lehetett panasz. Az egyik félnek maradéktalan élvezetet szerzett. Miképpen megerősakolások esetén szinte mindig.

Minderről egyáltalán nem esett szó a XXI. században. Fel sem vetődött, hogy mindaz, ami Alföldi Róberttel és a Nemzeti Színház társulatával történik, a politikára, a hatalom kivagyfi hiúságára, a törleszkedők kifizetésére tartozik, nem a színházművészetre. Veress Kriszta

szerkesztő-riporter naiv, kertézés jóindulattal a színházművészet felől próbált magyarázatot keresni a történetekre, és természetesen nem talált. Már csak azért sem, mert színházi fogalmak alapvető ismerete nélkül nehéz dolog tartani a topikot. Riporterri szenvedélyhez elég, hogy ő szereti Alföldi Róbertet, csak tényfeltáráshoz vékonyka. A bulvárosított oknyomozáshoz nem lenne kötelező megállapítani a színdarabról úgy általában, hogy szerepek vannak benne, miképpen az is elkésérítő, amikor mindebből az a műsorvezetői következtetés vonódik le, hogy „a párbeszédes előadásmódnak köszönhetően nem tudunk meg semmit a szereplőkről, arról, hogy ülnek, esznek, járnak. Ezekből a párbeszédéből még bármi lehet. Az előadás értelmezése szerint.”

Eltételezve attól az apróságtól, amit szerzői instrukciónak hívnak, vajon milyen lehet az a színdarab, amelynek párbeszédes formájából nem sejtjenek elő a karakterek és személyiségek? Nem beszélve arról, hogy mit is kellene egy olyan színdarabon értelmezni?

De hogy ne haljunk meg hülyén, Veress Kriszta be is mutatja, miképpen nyer értelmet a leírt és – a véleménye szerint – semmit sem jelentő mondat színészbe töltve. Látjuk Alföldit és ifjú kollégáját az Átrium öltözőjében szövegösszemandani, és látjuk őket, amint ugyanezeket a mondatokat mondják a színpadon. Az ész megáll, van különbség! Tényleg csodákra képes a kíváncsi és türelmes kamera és az érzékeny riporter. Képes bemutatni, hogy a próbán próbálnak a színészek, az előadáson viszont játszanak, dolgoznak, mikor hogy.

Bár még innen is vezet út a néző színházi érdeklődésének kielégítése irányába. A dramaturgiára érzékeny műsorvezető ugyanis nem állít mást, mint azt: „a színdarabokban az is jó, hogy hiába olvastuk el vagy egy tucatszor is, nem biztos, hogy a színházba beülve rá fogunk ismerni a mi verzióinkra.”

Az elmúlt közel hatvan év alatt, amióta élek, és nagyjából 50 év alatt, amióta színházba járok, nem találok színházi emberen kívül olyannal, aki egyszer is elolvasott volna egy színdarabot, nemhogy egy tucatszor. Mi sem bizonyítja jobban ezt a tényt, mint az, hogy mindazok, akik Alföldi azonnali távozását követelték a Nemzeti Színház éléről, életükben nem olvasták Az ember tragédiáját. Fogalmuk sincs arról, hogy a római szín nemcsak erotikus, hanem még nekrofilia is sor kerül benne. Ezt még soha senki sem kérte ki magának, a fejlődésben lévő és érzékeny lelkű gimnazisták nevében. Soha nem hadonásztak sehol Madách-kötetekkel, magyarázatot követelve, vajon mit keres Hippiá nyelve egy halott szájában. Miképpen azért sem emeltek szót, hogy ugyanebben a jelenetben Ádám egy csuklómozdulattal lóra cseréli el Évát. Ismervén, illetve érzékelvén a mindenkori hatalomra éhezők egekbe szökő tesztoszteron-mutatóit, azt kell gondolnom, hogy ez a hímsoviniszta csere kifejezetten kedvükre lenne. Már ha egyáltalán tudnának róla. De nem tudnak, miképpen Pörzse Sándor jobbikos képviselő is csak az előadásról készült fotókat volt képes lobogtatni a parlamenti ülésen, és egy másik színháztörténeti hozzászólásában összekeverte János vitéz Iluskáját Juliskával. Még ezt a közismert és jelentős labdát sem csapta le a XXI. század Alföldi Róbertől szóló műsora, holott ha valamivel, ezzel egy életre megjegyeztette magát a szerény műveltségű honatya.

Az a műsorvezetői gondolat, hogy az emberek bármilyen kicsiny mennyiségben is, de színdarabolvasók lennének, nem egyszerűen tévedés, hanem a valóságtól való teljes elrugaszkodás. Az emberek mint olyanok és mint színházba járók nem saját értelmezésüket kérik számon a rendezéseken – ha egyáltalán számon kérnek bármit –, hanem egykori emlékeiket és közhelyes ismereteiket. Azok, akik jelentősként emlékeznek bizonyos színdarabírókra, jó esetben egy-egy előadásra emlékeznek, de azokból is csak bizonyos részletekre. Tudják, hogy Rómeó és Júlia szerelmesek, hogy Hamlet meghal, hogy Tartuffe álszent, de a leghalványabb fogalmuk sincsen arról, mindez milyen közegben, helyzetben, viszonyok között történik. Így aztán nem beszélhetünk arról sem, amit a XXI. század

műsorvezetője jóindulattal felvet: az értelmezésről. A színházba járó emberek, az úgynevezett nézők egyáltalán nem rendelkeznek ilyennel. Mármint színdarab-értelmezéssel. Előítéleteik vannak, többnyire hézagos ismereteik és nem feltétlenül jó ízlésük. A színházba járók nyalánk ízlésű, nagy műveltségű, féktelen látókörű és bőséges kitekintésű részére ugyanis nem érdemes színházakat (valamint luxusfürdőhelyeket) bázírozni, mert nincsenek sokan. Az a színházcsináló, aki mégis sikeres, azért lesz az, mert hosszú évek kitartó munkájával közönséget nevel magának. Az Alföldi Róbert titkát kutató riporter sohasem fog közel kerülni semmihez, ha tényleg gondolja is, amivel az egész műsort indítja: Alföldi Róbert megosztó személyiség. Mégis mi lenne az, amit ő megoszt? Gondolkodik, miként más is, jól-rosszul dönt, miként más is, kérdéseket próbál feltenni és válaszolni rájuk, miként más is, mindeközben két év igazgatás után a foga közé kapja a politika, és rázni kezdi, mint Floki a lábtörőt. Mert a sikere kapóra jön azoknak, akik minden korban irigy, tehetségtelen gyűlölködők. Akik lózungokat szeretnek szopogatni, és közben áporodott protkószagot árasztanak maguk körül. A helyzetbe került alkalmatlan ártók.

A kényszerbulvárműsor kereteit magára erőltető szerkesztő mindezekről nem szólhat, mert gúzsba köti őt a vélt vagy valós csatornaérdek. Így aztán megmarad Alföldi mezítlábas gyerekkoránál, színházi sikereinél. Elidőz kertévs népszerűségénél, és még csak azt sem veti föl, hogy milyen kevesen is vannak azok, akik tehetségüknél és természetes eszüknél fogva használni tudják a médiasikerüket, nem amortizálódnak tőle ronggyá.

Alföldi megoldja magának és a nézőnek ezt a műsort. Adott időben adott showman. Őszinte, önironikus, fájdalmas és bátor. Megtestesíti mindazokat a férfias tulajdonságokat, amelyeket boszorkányüldözői elvitatnak tőle. Példát mutat a gerincteleneknek egyenességből, és ha már ott van, megcsinál egy műsort, amit a készítők elfelejtettek kitalálni. Színházi ember, ő bármikor képes értelmezni egy helyzetet. Könnyű neki. Nem. Nagyon nehéz.

XXI. század. RTL Klub, 2013. február 13., szerkesztő-riporter **Veress Kriszta**.

Tetszik

384 ember kedveli. Legyél te az első az ismerőseid közül!

Kapcsolódó írások:

1. **Sándor Erzsé: Irén, a nő (Psota a férfiak hálójában. RTL Klub, XXI. század. Szerkesztő Lázs Sándor. 2010. április 7.)** Az RTL Klub XXI. század című műsorának internetes önmeghatározása szerint...
2. **Sándor Erzsé: Szerencsétlen játék (Casino 1., 2., 3. Televíziós sorozat, RTL Klub, 2011. február. Rendező Szurdi Miklós.)** Rémlik valami hackerekről szóló RTL-es sorozatpróbálkozás, amelyben Hujber Ferencnek kellett...
3. **Sándor Erzsé: Kicsit terhes (Színházak csatái – Honfoglaló. Kvíz- és stratégiai játék a Duna TV-n.)** Kamuztunk – mondja Ascher Tamás, a Színház és Filmművészeti Egyetem...
4. **Sándor Erzsé: Legyen ön is Vágóúr! (Legyen ön is milliomos! RTL Klub, hetente**

egyszer. Műsorvezető Friderikusz Sándor.) Meg lehetne oldani szimplán is. Egy adást ki lehet bírni...

5. **Sándor Erzsi: Tibeti hantámba (Lomini mester az Asztro show-ban. RTL Klub, 2011. 11. 11.)** Most akkor Asztroshow-t mondjak, vagy Ezotévét? Valaki mondja már rá...

Cimkék: Sándor Erzsi